

Yeneen mbir yu jëm ci Amerig ak 18 Sulet 2020 - Ñeenteel bi

Jeff Pippenger

2023-09-19

1863

Bataaxalu saraxu Danyeel yu nekk ci ay sàcc i juróom-ñaar ak juróom-ñett, te ñu ko sukkandikoo ci dexe Ulai, dañu ko ubbi woon ci atum 1798. Waxu waxin ci saraxu juróom-ñaar, Jibril moo ko firndeel ci saraxu juróom-ñett, waaye du ba Danyeel joxe ab ñaan, muy benn ci ñaani nit ñi gën a am solo ci Biibël bi. Ci ñaan googu, Danyeel wax ne xam na ne Yérusalem dina nekk cig yàqu-yàqu di juróom-ñaari at, ndax li mu gisoon ci téereb Yeremi.

Ci atum Daraayaas doomu Aswerus, ci xeetu Med yi, mi nekk buur ci kaw nguuru Kalde yi; ci atum njëlkeréem boobu, man Danyeel, xam naa ci téere yi limub at yi, yu Kàddug Boroom bi dikkal Yermiya yonent bi, ne dina matal juróom-ñaari-fukk at ci yàqub Yerusaleem. Danyeel 9:1, 2.

Yeremiit itamale ne bu leer ne bu juróom-ñaar-fukk yooyu, Belshassar dina dee bi Siris, jeneralub Dariyus, noot Baabilon.

Te réew mi bépp dina nekk xar yàqub ak lu ñuy waaru ci; te xeeti yi dinañu liggéeyal buurub Babilon juróom-ñaar-fukk at. Te bu juróom-ñaar-fukk at yooyu mattee, dinaa mbugal buurub Babilon ak xeet woowu, wax na Boroom bi, ngir seen tooñ, ak réewu Kalde yi; te dinaa ko def muy yàqub gu sax. Jérémie 25:11, 12.

Dañeel itam xamale ne atum juróom-ñaar-fukk yu réer ya mooyoon matug ab waxu Yàlla wu Muuse bindoon.

Waaw, Israayil mépp bàyyi na sa yoonu, ba dëddu ko ngir bañ a dégg sa baat; moo tax nga xëcc ci sunu kaw musiba ak giñ gi ñu bind ci yoonu Musaa, jaamu Yàlla, ndaxte bàkkaar nanu ci moom. Te dafa dëggal ay kàdduam yi mu waxoon sunu kaw, ak ci sunuy àttekat yi nuy àtte, ci indiwal nu musiba gu réy; ndaxte ci suuf si lépp wu nekk ci suufu asamaan, amagul lu ñu def ni ñu ko def Yerusaleem. Ni ko ñu bind ci yoonu Musaa, musiba gu lépp gii dikk na ci sunu kaw; waaye sax defunu nu ñaan sunu Boroom bi Yàlla sunu Yàlla, ngir dëddu sunuy ñaawtéef te xam sa dëgg. Daniel 9:11–13.

“Giñ” ga Israyil dagg woon te jur “màndarga” mi, mooy “juróom-ñaari yoon yi” ci Lawiitek téere ñaar-fukk ak juróom-benn. Baat bi ñuy tekki “juróom-ñaari yoon yi” ci Lawiitek 26 mooy benn baatub Ebrë bi ñuy tekki “giñ” ci Daanel 9. Giñu Musaa, mi ñuy tektal ci baat bi ñuy tekki “juróom-ñaari yoon yi,” mooy jëfandikookat yëngu-waxtu bi njëkk bi William Miller gis, te mooy itam njàngat mu njëkk ci dëgg-yu njëkk yi mu daan samp ngir taxawal njàngaleem, te ñu bàyyi ko ci 1863. William Miller dafay tektal Eliyaas, te Noowi Kàddug Yonent yi dëggal na loolu.

“Junni war a ngi yonnee ngir ñu nang dëgg gi William Miller waare; te Yàlla jógale na ay jaamam ci xel ak dooley Eliya ngir yégle ndigal li.” Early Writings, 233.

Ci atum 1863, yëngu Millerite bi jeex, ndaxte ñi nekkoon woon ca yëngu ga tàmbalee kërógóonju Seventh-day Adventist. Bi ñuy tàmbalee ni ab kërógóon, yëngu ga jeex na. Mu jeex bi ñu reyée Moïse, ni ñu ko tegtale ci “juróom-ñaari yoon yi” yi nekk ci Lévitique ñaar-fukk ak juróom-benn, te ci benn waxtu boobu itam ñu reyée Élie, ndaw li woon yonnet bi joxoon yëngu ga “giñ” gu Moïse. Moïse ak Élie ñoom ñaar ñépp rey nañu leen ci atum 1863, te waruñu woon dekkati ba gannaaw 11 Septembre 2001, ba Yàlla delloo yëngu Future for America ci yoon yu yàgg ya.

Future for America nangoo 11 Septambar 2001 ne agsi ni ñëwug ñetteelu musiba mi, te li tax mu dëggal ne xare bu Islam defee 11 Septambar mooy loolu, mooy jaar-jaaru ñaari musiba yi jiitu, ni Millerite yi ko santalee, te loolu mooy li ñu wone bu leer ci ñaari taabal yu pionie yi, bu 1843 ak bu 1850. Bi ñu delloo ci taarixu Millerite ngir taxawal doxalin bu Islam ci jamono jii, Boroom bi ubbi na xelmu Future for America ci mbirum “juróom-ñaari yoon” yi ci Levitique 26, te loolu wonees na ko bu leer ci ñaari taabal yi ci kólóñu digg ba. Te ci ñaari taabal yi, digg ba bu kólóñu digg ba mooy bant bi. Bi Yàlla joxee njub ci sos ñaari taabal yu Habakuk yi, mu wóor na ne “giñ” gi Muuse, mooy “juróom-ñaari yoon” yi ci Levitique 26, nekk na ci diggante mboolem yeneen nataal yu wax ci yonent, te ci ñaari taabal yi ñépp, Kirist dañu ko teg ci digg-dëgg.

Lii dafa dëggoo ak ab diir bu nekk ci yeneen waxu yonent bi Jibraayil tekkee ci saar bënn ci téereb Daniyeel, bi mu wonnee ne Almasi bi dina dëggal kóllère gi ak ñu bare ci benn ayu-bés.

Te dina dëggal kóllère gi ak ñu bare diirub benn ayu-bés; te ci biir ayu-bés ba, dina tax sarax ak ndawtal bi jeex, te ndax lawug ñaawtéef yi, dina ko wéexal, ba àgg ci mujj ga; te li ñu dogal, dees na ko tuur ci kaw ki ñu wéexal. Daniel 9:27.

Ayub yeneen bu yonent bu melokaan la te di ñaari junni juróom-ñaari téeméer ak fukk ak ñent fan yu ndóol, te wax jii Gabriel doon firndeel moo wone ne ci “digg” walla ci biir dalub ñaari junni juróom-ñaari téeméer ak fukk ak ñent fan yu ndóol yooyu, dees na daaj Almasi bi ci bant ba. Almasi bi mooy diggub “ñaari junni juróom-ñaari fukk” ci ñaari taabal yi ñeel Habakuk, te itam mooy diggub ayub ji mu dëggal kóllère gi ak ñu bare.

Ci atum 1863, Adventism tambalee na mel ni muy mbooloo, te yëngu-yëngu Millerite, mi ñu dooleeloon ak xeliy Eliya, dee. Yëngu-yëngu Millerite dafa xamoon ne ci melokaanu juróom-ñaari mboolooy kërce yi ci Kàddug Yoonu Musaa gu Mujj ga, ñoom dañoo doon mbooloom Filadelfi. Ñi seen xaajoo woon ak ñoom gannaaw Njuumte gu Réy ga ci 1844, ñoom nag ñu tudd leen Lawodise. Ci atum 1856, James White tàmbalee ab taxawaayu mbind yi ci Review and Herald ngir wone ne yëngu-yëngu bi tàmbalee woon ni Filadelfi, dafay nekk Lawodise, te kon war na ñi bokk ci mbooloo ma seet paj mi ñu jox mbooloom Lawodise ga. Ci benn at moomu, ci benn bindukaay boobu, James White moom itam mooy génne ay taxawaayu mbind yu Hiram Edson bindoon ci waxu yonent bi ci juróom-ñaari téeméeri at ak ñaar-fukk ci Léwitiik sarax 26. Mbind yi amul woon njeexital.

Bi Boroom bi jiiṭé yēngu-yēngu Future for America dellusi ci yoon yu yàgg yi gannaaw 11 Septembre 2001, bind yi Edson ñoo dellu feeñ, te ci yoon wu njëkk ci jaar-jaar, ñaari diir yu ñuy wax ñaari junni ak juróom-ñaar-fukk at ñéent-fukk ñaar (2520) ñu xam leen ne ay ñaari musiba lañu woon. Benn ci kaw fukki giir yu bëj-gànnar yi, ak beneen bi ci kaw ñaari giir yu bëj-saalum yi. Miller xamoon na “juróom-ñaari waxtu” yi nekk ci kaw nguug Yuda gu bëj-saalum, waaye Edson moom xamle woon “juróom-ñaari waxtu” yi nekk ci kaw nguug Israayil gu bëj-gànnar. Future for America gis na ne war na ñu jëfandikoo ñoom ñépp. Bu ñu booloo ñaari tasaaroo yi, dañuy génne leeru yonent bu Miller walla Edson mosoowuñoo xam.

Bi Boroom bi delloo Future for America ci yoon yu yàgg ya gannaaw atum 2001, “giñ” gi Muuse dellusi dundaat te taxaw ci ay tãnkam. Noonu la ñu jébbale woon xebaar bi booleek “giñ” gi jaarale ko ci ndaw yi yonnente ñetteelu malaaka, ni ko ndaw yi yonnente jëkkëru malaaka jébbalee woon te misaale ko. Future for America mooy woon yēngu-yēngu bi yéglee xebaar bi “Muuse” di tegtal ci dooley “Iliyaas,” te Iliyaas seedeel na leer seede si Muuse ba ci mujju ab taxawaayu waxtaan yu ñu tudd Table yi Habakkuk, yi jeex ci lu war a doon atum 2012. Bi taxawaayu waxtaan woowu jeexee, rab wu joge ci pax mu xóotul bi yéeg ngir xare ak Muuse ak Iliyaas. Xare boobu tàmbali na bi Future for America dogalee taxawal liggéey bi muy defoon desde 1996, ba noppi tàmbali ab ekool, bi mu tudde ci réy-réyam, The School of the Prophets. Gën na woon ñu woowe ekool ba, ekoolu yonnente yu dul dëgg!

Jaxaso ak njàqare ga xew bi indi daara ba tambalee may ñi Boroom bi mësul dëggal ne ay ndawam ngir ñu dugal seen bopp xalaat, mu jeex ci dee gu Future for America ca 18i Sulet 2020. Ca jamono jooju, Musaa ak Iliyaas dañoo leen rey ca mbedd ya.

Te bu ñu sotti seen seede ba noppi, rab wi di yéeg jógé ca xóotukaay gu dul jeex ga dina leen xare, te dina leen not, rey leen. Te seen yaram yu dee dinañu nekk ci mbedd mi bu dëkk bu mag ba, bi ñuy wooye ci ruuham Sodom ak Misra, fa it sunu Boroom dafa faañu ko ca bant ba. Peeñu Yàlla 11:7, 8.

Seede su wóor mooy seede si jeexee ci mujjaayu séri bi tudd Habakkuk’s Tables. Gannaaw loolu rab wa song. Xamu ma kan ñoo ngiy topp mbind yi fii tey, waaye dañuy jëfandikoo sama xalaat ne ñi koy defar am nañu ci seen biir noon yi Future for America ni mu amee ci ñi bëgg a wéyal seen xel ci yéemu fan wu 18 Sulet. Moo tax maa ngiy seentu ne ñi nekk ci wàll wi may wax noon, dinañu xamle ni ci seen xel jëfandikoo bii ci jaar-jaari yonent bi mel ni lu jariñoo bopp rekk. Na nekk noonu. Waxtu wi gàtt na lool ba nu bañ a naaféx ne jaar-jaari Future for America kenn xam ne mooy yokkute bi ñu misaale ak yokkute Millerite bi, te gàtt na it ba nu bañ a naaféx ne yonnent nit bu ñàkk-doole, bu Laodike, bi ñu yékkatiwoon ngir jiiṭe yokkute boobu, du woon ku ñu misaale ak William Miller.

Miller moo nekkoon waa Filadelfiyaan, te man maa ngi dikk ci Awaantism bi jógé ci àddina si ci atum 1975; moo tax man itam, dama Awaantist bu Laodise lañu dëggal. Jaar-jaaru sama dund gi seedeel na loolu. Waaye nak, Yàlla ju yërëm ji ci asamaan dafa ma jàngale léegi ma bind yoonu ndaw li Muy feeñal léegi te yónnee ko ci mboolooy ngëm yi. Jàngaleem gi àndoon na ak digeb ne bu Mu dekkalee Musaa ak Eliya, dees na leen dekkal ni Filadelfiyaan, waaye du ni Laodise.

Yëngu-yëngu bi tàmbalee ci jaar-jaaru Millerite mooyoon jamono ju Filadelfiya, te ci mujj mu jëlewul ba tàbbi ci Laodise ci atum 1856, ba mu tàmbali jëfandikoo yoon wi muy bañee fondasyon yi Millerite yi tabaxoon. Bañ ga tàmbalee ak wacci-weesu leer gi bees gi ñu indiwaan jaarale ko ci bindu Hiram Edson. Juróom-ñaari at gannaaw gi, ci 1863, yëngu-yëngu Eliya bi wone woon yégleb Musaa gi, ñu rey ko. Ci saa si itam bi ñu rey yëngu-yëngu bi, am na benn kerk bu ñu tàmbali ngir wuutu yëngu-yëngu bi. Musaa ak Eliya ñu leen rey woon ci njálbéenu Awaantism bi, te ñu leen reyaat ci mujjug Awaantism bi.

Ci mujjeeku Laodise buy wax jiit, ci atum 1989 gis-gis bu dexe Hiddekel dafa ubbeeku, te yëngu-yëngu am na foo xam ne ndeyam moo nekkoon Laodise. Boroom bi nekkul woon ku ñàkk xam, te xam na woon ne dina jeexal liggéeyam bu ñetti malaaka yi ni ko mu ko tàmbée woon. Dina ko jeexal ak yëngu-yëngu bu Filadelfiankat, ni ko mu ko tàmbée woon, te ngir def loolu yëngu-yëngu bi juddoo Laodise war nañu koo rey te dekkal ko ngir mu nekk Filadelfiankat. Ci def noonu, yëngu-yëngu bi ñu génne ci kanam mbooloom Laodise dina doon juróom-ñett ba, bi bokk ci juróom-ñaari bi, ci saxaaru jaar-jaar boobu sax, fa booloo bi ñetti xeet di doon juróom-ñett ba bi bokk ci juróom-ñaari bi. Te ci jaar-jaar boobu sax, bakku Réew-piblikaanism bi itam dina jaar ci ndekkite gu bees gu juróom-ñett ba bi bikkoon ci juróom-ñaari bi te ñu ko rey woon ndax “woke-ism” bu Misra ak Sodom, waaye kàddoom yonent boobu dees na ko wax ci gannaaw ci ay mbind yi.

Te nit ñi bokk ci xeet yi ak mbokk yi ak làkk yi ak xeeti réew yi dinañu gis seen yaram yu dee ñetti fan ak genn-wàll, te duñu may ñu denc seen yaram yu dee ci bàmmeele yi. Te ñi dëkk ci kaw suuf dinañu bannex ci seen kaw, te bég, te dinañu yónnee ndawtal yu ñu dimbalante; ndaxte ñaari yonent yooyu daan nañu sonal ñi dëkk ci kaw suuf. Waaye gannaaw ñetti fan ak genn-wàll, Xel mu dund mu jóge ci Yàlla dugg ci ñoom, te ñu taxaw ci seen tànk; te tiit bu réy dal ci kaw ñi leen gis. Peeñug Yàlla 11:9–11.

Àjjana America ñëwuloon ci bàmmeele bi, waaye dafa nekk rekk ci mbedd mi fa ñu ko reyoon, fekk noonam yi di bég ci deenjam bu mel ni dëgg. Waaye “gannaaw ñetti fan ak genn-wàll, Xel mu dàndoo ak dund gu jóge ca Yàlla daldi dugg ci ñoom, te ñu taxaw ci seen tànk.” Waxtu weesu na, ba tax ñetti fan ak genn-wàll ba dafay misaal ñaari téeméeri fan ak juróom-benn-fukk fan, walla at, yi nekk ci Peeñu xii 12:6 ak 14 ngir tegtal àll bañ ba, fa ñu daaneeloon kër-yàlla ga ak mbooloo mi. Su ñu ko dugaloon ci bàmmeele bi, du nekk ci mbedd mu ñu ko man a daaneel. Daaneelug Àjjana America du rekk jamono ju misaal la, waaye mooy jamono ju misaal ju yégleb “juróom-ñaari waxtu” wi oathu Muusaa di tegtal.

Te ñuy daanu ci ñaawteefu saafara, te dees leen jàpp ni ay jaam, yóbbu leen ca xeeti réew yépp; te Yerusaleem dina nekk ci suufu tànk ñi dul Yawut, ba kera yu ñi dul Yawut mat. Luug 21:24.

Am nañu ñetti yoon yu Yerusaleemñu dóor ba suuf. Bi jëkk, Babilon moo ko dóor ba suuf li dale ci 677 B.C. ba àgg ci 607 B.C. Ñaareelu yoon bi, Room gu bikkuloon ak Yàlla moo ko dóor ba suuf li dale ci 66 A.D. ba àgg ci 70 A.D. Netteelu yoon bi, Room gu xelal gi moo ko dóor ba suuf li dale ci 538 ba àgg ci 1798. Dóor ba suuf Yerusaleem ak xeeti ñi dul Yawut, ni ñu ko xamale ci Luug saar ñaar-fukk ak benn, mooy junni ak juróom-benn téeméer ak juróom-fukk at yi nguurug baab moo

yor. Peeñu gi fukk ak benn, fa nu gis seedeu Muuse ak Eliya, dafa ubbi ak xamale jamono jooju.

Te ñu ma ab garab gu mel ni bant; te malaaka mi taxaw, naan: “Jógal, nga natt kër Yàlla gi, ak sarxalukaay bi, ak ñi fay jaamu.” Waaye bëj-gënn bi nekk bitim kër gi, bàyyi ko, bu ko nattul; ndaxte joxe nañu ko xeeti ñi dul Yawut, te dëkk bu sell bi dinañu ko daan ci seen tànk diirub ñaar-fukk ak ñaari weer. Peeñu 11:1, 2.

Santaane bi ñu jox Yowan ngir mu natt kër Yàlla ak ñi fa di jaamu dafay tegtal ubbi àtte bi ci atum 1844, ndaxte ñaari aaya yi jiitu bii dañuy wone ne Yowan dafa jaar ci wexug Njàqare gu Mag ga ci 1844; gannaaw loolu, bi ñu ko waxee ne war na dellu baatali liggéeyu yégle xebaar bi, aaya bu njëkk ci saraxal fukki benn bi dafay xamle ne àtte boobu tambali na ba noppi.

“Waxtu wi ñëwna, ba lépp lu mën a yëngal dees na ko yëngal, ngir li dul mën a yëngal des. Bépp mbir mi ngi dellu ci kanamu Yàlla ngir seetlu; ndaxte mooy natt kër Yàlla gi ak ñi fay jaamu. ‘Lii la wax ki yor juróom-ñaari biddéew yi ci ndijooram, te di dox ci diggante juróom-ñaari kandale yu wurus yi; xam naa sa jëf yi... Am naa lu ma lay ñaawlu ci yaw, ndaxte bayyi nga sa mbëggeel gu njëkk; fàttaliku nag fu nga bëree bàyyiku, tuubël, te defaat jëf yi nga daan def ca njëkk; walla su ko deful, dinaa ñëw ci yaw gaaw, te dinaa jële sa kandale ba fa mu nekk.’ ‘Tuubël; walla su ko deful, dinaa ñëw ci yaw gaaw, te dinaa xeex ak yaw ak saamar bu gén ci sama gëmmin. Ku am nopp, na déglu li Xelum mi wax mbooloo yi: Ki daan, dinaa ko may mu lekk manna mu nëbbu mi, te dinaa ko may ab doj wu weex, te ci doj wa bindees na tur wu bees, wu kenn xamul ludul ki ko jot.’” The 1888 Materials, 1116.

Naka la Yowañ nekk di taxawal ubbite àtte gu seetkat gi ci atum 1844, ñu wax ko mu bàyyi kër gi ci biti kër Yàlla ga, ndax dees na ko jox xeet yi dul Yawut, yu war a jàppandikoo dëkk bu sell ba ci junni ak ñaar téeméer ak juróom benn-fukk at. Luug 21 wax na ne xeet yi dul Yawut dinañu jàppandikoo Yerusaleem ba kera “jamono yi” yu xeet yi dul Yawut mat. Yowañ ci saar 11 moom rekk-a taxawale ne jamono ji xeet yi dul Yawut jàppandikoo Yerusaleem mooy jaar-jaaru at 538 ba 1798. Yowañ waxaat na jamono jii ñaari yoon ci saar 12, di ko tudde màndiñ, di ab jamono bu mbooloom gëm gi daw ca ngir mu rêcc ci fitna bi baab bi indiwoon.

Bi Musa ak Eliya deen, ba bàyyi leen ci mbedd mi ngir ñu dox ci seen kaw di leen tàpp di tàqale diirub ñetti fan ak genn-wàll, ñetti jaar-jaari mboolem nettali yu jiitu ya, bi Yerusaleem nekkee lu ñuy dox ci kaw, war nañu leen a xam ne dañuy misaalal waxtu woowu. Ci Luka ñaar-fukk ak benn, xeet yi dul Yawut dinañu dox ci dëkk bu sell bi ba keraata “jamono yi” yu xeet yi dul Yawut mat.

Noonu, Luug waxa muuj ne am na lu ëpp benn waxtu bu xeeti Gentil yi, waaye xam nanu ne matug waxtu Gentil yi am na ci 1798. Jëkkër bi ci “waxtu Gentil yi” tàmbalee na ci 723 BK ba nguur gu bëj-saalum Israayil ñu dëpp ko ci suuf ndax Asiri. Jëf ju dëpp ci suuf jooju moo tàmbalee jiital bu ndoxandey ak naqaru askan wu bokkul Yàlla, te mu wéy ba ci 538, ba kàttanu paapal gi yóbbu liggéey bi ba ci 1798. Paganism tasaaroo ak dëpp Israayil gu dëgg ci suuf, te paapalism tasaaroo ak dëpp Israayil gu ruu ci suuf. “Waxtu yi” yu Gentil yi dañuy tegtal ñaar-fukk ak juróom-ñaar téeméeri at ak ñaar-fukk yi ci Lewiit 26, yi tegtal ñaari jamono yu dëpp ci suuf. Bi jëkk, paganism a ko def, ni ko Asiri di tegtal, gannaaw ga Babbiloon, te gannaaw ga Room gu pagan. Gannaaw loolu, kàttan gu ñaareel gi di yàqukat, gi Miller santalee ci framework bu sell bi ci waxi yonent yi

mu jëfandikoo, mooy paapalism, gi waroon a wéyale dëpp ci suuf ba ci 1798. Dëpp ci suuf gi paganism ak paapalism ñoom ñaar di def, mooy laaj bi sax ci waxtaan wu asamaan wi, te moo jur tontu bi di fondasiyoŋ ak dongu bi ci diggante Adventism.

Noonu ma, dégg naa benn sell mi wax, te beneen sell ne sell boobu doon wax naan ko: “Ba kañ la gis-gis googu di egg ci sarax si ñuy jébbal bés bu nekk, ak moytu yoon wi indi réerug tasare, ba jox bérab bu sell bi ak mbooloom nit ñi, ñu nekk lu ñuy dox ci kaw?” Mu ne ma: “Ba ci ñaari junni ak ñetti téeméeri fan; gannaaw loolu, dees na setal bérab bu sell bi.” Daniel 8:13, 14.

Malaka Jibiril ak yeneen malaaka yi gindi nañu Miller mu xam ne “bés bu nekk bi” moo tekki bokkug jaamono ju pagaan yi, te ne “toon gu yóbbu neen” gi moo tekki bokkug papa yi. Bokkug pagaan yi ak bokkug papa yi ñoom ñépp dinañu dëjjooru xaref bu sell bi ak mbooloo mi. Kon nag “jamono yi” yu xeet yi, yi Luug wax, mooy ñaari jamono yu dëjjooru yi, yu mat téeméeri at ak juróom-benn fukk ak juróom-benn, te bu ñu leen boole, ñoo di juróom-ñaari jamono yi ci Leewitig ñaar-fukk ak juróom-benn.

Bataaxalu “giñ” ga Muuse waxoon nañ ko rey ci 1863, ànd ak yonnent bi Eliya mi jottali woon bataaxalu Muuse. Benn bataaxalu Muuse ak yonnent bi Eliya dekkaloo nañu gannaaw 11 Septambar 2001. Gannaaw bataaxalu Muuse mi Eliya yéglewaat, ñoom ñaar ñépp rey nañu leen, ba noppi bàyyi leen ci mbedd mi te suulul nañu leen diirub junni ak juróom-ñaar téeméer ak juróom-benn-fukk fan, loolu mooy njëkk a tegal jub ci bataaxalu “juróom-ñaari yoon” bi Danyeel wooye “giñ” gi Muuse. Yëngu-yëngu bi ak yonnent bi di delloo bataaxalu Eliya bu Muuse, ni ko Miler ak waa Milerite misaale, dinañu taxaw ci seen tànk te dekkaloo.

Gannaaw ñetti fan ak genn-wàll, Xelu dund gi jóge ci Yàlla dugg ci seen biir, te ñu taxaw ci seen tànk; noonu ragal gu mag dal ci ñi leen gisoon. Te ñu dégg baat bu mag buy jóge asamaan, wax leen ne: “Yéegleen fii.” Te ñu yéeg ca asamaan ci niir; te seeni noon gis leen. Peeñu Yàlla 11:11, 12.

Dina nuy wax dëgg jii ci bind bu ci topp.